

LBRIS

We know
books

NE VORBEȘTE

PĂRINTELE CLEOPA

10

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Text îngrijit de

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediția a III-a

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2010

CUPRINS

Cuvânt înainte, de Arhimandrit Ioanichie Bălan	5
Vindecarea celor doi demonizați din Gadara	7
Cuvânt către maica Irina aflată în suferință (1979)	22
Cuvânt la începutul Postului Mare, 1983	34
Predică la călugăria părintelui Nifon	45
Despre puterea milosteniei și pocăința cea adevărată.....	56
Cuvânt la începutul Postului Mare, 1984.....	65
Predică la călugăria părinților Damaschin și Vitalie	81
Predică la călugăria părinților Macarie, Ioanichie și Iacov	92
Predică la călugăria părinților Ieronim și Augustin	101
Din prisosul inimii grăiește gura.....	112
Diavolul care s-a transformat în înger de lumină.....	114

Chemarea lui Dumnezeu și ascultarea omului.....	119
Sfaturi duhovnicești	127
Mesaje duhovnicești ale marilor părinți transmise pe bandă magnetică.....	135

Pentru comenzi:

Editura Mănăstirea Sihăstria

Com. Vânători, jud. Neamț, Cod 617500

Tel./fax. 0233.251894

VINDECAREA CELOR DOI DEMONIZAȚI DIN GADARA

Iubiți credincioși,

Cu cât pătrundem în Sfintele Scripturi mai adânc prin teologie și prin tâlcuire, cu atât ne dau și ele mai bogat mireasma Duhului Sfânt și înțelegem mai mult cuprinsul lor.

Mântuitorul spune: *Cercetați Scripturile, căci ele mărturisesc pentru Mine*. Deci știm din gura lui Hristos că Sfintele Scripturi sunt mărturiile ale lui Dumnezeu. Proorocul David zice: *În calea mărturiilor Tale, Doamne, m-am desfătat ca de toată bogăția*. Mare adevăr este în aceste cuvinte. Cine aleargă pe calea mărturiilor sau pe calea dumnezeieștilor Scripturi și pe calea înțeleșurilor duhovnicești din ele, pururea se veselește de înălțimea tainelor care se află în ele.

Duhul Sfânt fericește mai departe pe cei ce le cercetează, zicând: *Fericiți cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima Îl vor căuta pe Dânsul* (Ps. 118, 2). Duhul Sfânt Însuși fericește pe omul care cearcă mărturiile Lui, adică cearcă cu de-amănuntul înțelesul duhovnicesc al Sfintelor și dumnezeieștilor Scripturi. Pentru care pricină caută omul cu toată inima pe Dumnezeu în calea Scripturilor? Pentru înțelegerea celor ce citește. Căci, rugându-se la Dumnezeu să-i

deschidă ochii minții, înțelege taine mari și negrăite, atât cât este cu putință omului a înțelege, și atunci aleargă cu toată puterea pe calea poruncilor lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi începe așa: *În vremea aceea a venit Iisus Hristos în latura Gadarenilor și i-au ieșit înaintea doi îndrăciți foarte cumpliți, care locuiau în morminte.*

Îndrăciții nu puteau sta în case, ci se ascundeau în criptele din morminte. Deci doi din acești îndrăciți au ieșit înaintea Mântuitorului, și Sfânta Scriptură spune că erau foarte cumpliți, încât din cauza lor nimeni nu putea să treacă pe calea aceea, căci toți se speriau de ei și fugeau din calea lor.

Și ce-au făcut îndrăciții aceștia, mai bine-zis diavolii din ei, când au văzut pe Iisus Hristos, Dumnezeuul nostru și Mântuitorul lumii? Au început a striga foarte tare către Dânsul: *Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt?* Adică: „Ce ai cu noi? Noi nu Ți-am făcut Ție nimic. Noi îi chinuim numai pe oamenii aceștia, care sunt dați nouă tot de puterea Ta și pe care îi avem în stăpânire și în care locuim noi”. Dar apoi, temându-se de puterea Mântuitorului, au zis: *Ai venit să ne muncești pe noi mai înainte de vreme?*

Auzi ce spun diavolii? Din această pericopă evanghelică învățăm trei lucruri mari:

- întâi, că și diavolii au credință și cunoștință;
- al doilea, că ei nu fac nimic fără voia lui Dumnezeu; și
- al treilea, se tem foarte tare de puterea dumnezeiască, ca să nu-i alunge în gheena mai înainte

de judecata viitoare, că muncile iadului sunt foarte grele.

Deci nu toți diavolii se află desăvârșit la muncă pentru căderea lor, așa cum nici păcătoșii nu se află definitiv în iad, cum spun dumnezeieștii Părinți. De aceea ziceau diavolii aceștia: *De ce ai venit să ne muncești înaintea de vreme?* Adică: „Nu-Ți ajunge că ai să ne muncești desăvârșit începând din ziua Judecării? Ai venit să ne muncești pe noi înainte de judecată?” Căci mulți din ei au rămas în văzduh, cum zice marele Apostol Pavel către efeseni: *domnii puterii văzduhului; duhurile răutății răspândite în aer*, sau cum zice marele prooroc David: *Mulți sunt cei ce se luptă cu noi de la înălțime.*

Așa și diavolii sălășluiți în cei doi oameni, încă nu erau în gheenă, ci erau din cei din văzduh. Ei intraseră în acești doi îndrăciți și se temeau ca nu cumva Hristos să-i scoată din oameni și să-i trimită în gheenă, unde se munceau alți conducători de-ai lor, care intraseră de la început acolo.

Dar dumnezeiescul Evanghelist Luca mai spune ceva în Evanghelia sa; zice că Hristos a întrebat pe diavoli: *Cum vă este numele?* Căci și diavolii au nume. Și au răspuns ei din cei îndrăciți: *Legheon ne este numele.* Adică: „Eu nu sunt numai unul, ci suntem 6000 de diavoli” (Legheon sau legiune. Legiunea romană avea 6000 de ostași). Dar cu toate că erau așa de mulți, se rugau lui Hristos să nu-i trimită în gheenă.

Dar oare diavolul n-are putere, de au trebuit să fie atât de mulți într-un om? Are foarte multă putere, căci spune Iov: *Adâncul fierbe ca o căldare înaintea*

lui și cine va descoperi pieptul armurii lui? Și proorocul Iezechiel, vorbind de împăratul Tirului și al Sidonului, zice despre căderea satanei: *Erai un heruvim ocrotitor și te plimbai în mijlocul cetelor celor scânteietoare din cer și toate flautele și muzicile cerului te lăudau pe tine. Și frumusețile tale te-au înșelat pe tine, adică te-au vopsit cu carbinetul de aur, cu iachint, cu hrisolit, cu topaz, cu ametist, cu beril și cu celelalte pietre scumpe.*

Auzi cum era satana înainte de cădere? Era un heruvim ocrotitor, înfrumusețat cu mare podoabă, sau cum mai zice Isaia, era luceafărul care răsare dimineața din ceruri. Căci zice: *Cum ai căzut din fala ta, stea de dimineață? Vezi cine era și câtă putere avea? Dar această putere o au numai când și cât le îngăduie Dumnezeu. Știți de ce? Pentru că „puterea drăcească – cum spune Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu – este îngrădită de puterea dumnezeirii”.*

Frânele puterii satanei sunt în mâna lui Dumnezeu. El este câinele lui Dumnezeu și nu poate să facă nimic fără poruncă. Ați văzut la Iov cum satana a cerut voie să-l ispitească și, când i-a dat voie, a adus ispite, pogorând și foc din cer, și într-un ceas a pierdut cele 7000 de oi, 3000 de cămile, 500 de perechi de boi, 500 de asine și casele le-a dărâmat printr-un cutremur. Ai văzut ce poate el? Dar numai când îi dă voie Dumnezeu.

Deci, cum v-am spus, toată puterea drăcească este îngrădită de puterea dumnezeirii și el nu poate face nimic până nu îi dă voie Dumnezeu.

Și ce-au zis acești diavoli? „Acesta Care este de față este Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt”. Credeau

aceasta diavolii și mărturiseau: *Știmu-te pe Tine cine ești; ești Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt.*

Auzi mărturisirea diavolească? Vezi credința diavolilor? Dar oare credința aceasta a diavolilor este mântuitoare? Nu, nicidecum. Sfântul Apostol Iacov ne învață: *și diavolii cred în Dumnezeu și se cutremură.*

De ce se cutremură diavolii? Erau 6000 în fața lui Iisus și tremurau ca varga și se rugau să nu-i trimită în gheenă mai înainte de vreme. Ce le folosea lor credința, dacă n-au zis: „Iartă-ne, Doamne! Ne pocăim! Ne vom face slugile Tale!” N-au zis. Ci se temeau numai și se cutremurau; dar credința lor nu era lucrătoare și mântuitoare!

Când credința este numai cunoscătoare, nu mântuiește pe nimeni. Adică, dacă cred eu că este Dumnezeu și cunosc aceasta, numai cu atât nu mă mântuiesc. Căci zice Sfântul Apostol Iacov: *Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar și diavolii cred și se cutremură.* Ce folos au de credința lor? Este o credință cunoscătoare și iscoditoare, care nu folosește nimănui. Ea nu mântuiește nici pe diavoli, nici pe oameni.

Dar este o altă credință, despre care spune dumnezeiescul Apostol Pavel. Care? Credința cea lucrătoare care se lucrează prin dragoste. Cel ce o are, pășește de la credință la fapte. Se smerește, ascultă, miluiește, iartă, postește, priveghează, duce viață curată, cu sfințenie, iartă pe toți cei ce l-au supărat și, cu darul lui Dumnezeu, totdeauna este milostiv, precum și Tatăl nostru milostiv este. Aceasta este credința lucrătoare sau credința care se lucrează prin dragoste.

Deci țineți minte că și diavolii au credință, dar numai credință cunoscătoare, și vai de noi păcătoșii dacă ne vom asemena cu ei, dacă numai vom crede că este Dumnezeu, dar nu vom lucra poruncile Lui! Se va împlini cu noi cuvântul care zice: *Mulți vor zice Mie în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am vindecat? Nu în numele Tău am propovăduit? Și voi zice către ei: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic! Nu vă cunosc pe voi.* Dar de ce? „M-ați cunoscut ca Dumnezeu și ați făcut chiar minuni în numele Meu, dar n-ați lucrat poruncile Mele. Nu vă cunosc pe voi!” Așa, fraților, să nu ne asemănăm diavolilor, care nu împlinesc poruncile lui Dumnezeu.

Dar să vedem ce spune Evanghelia mai departe. Zice că acolo lângă lac păștea o turmă mare de porci. Și s-au rugat diavolii: *Doamne, dacă ne scoți pe noi din acești doi oameni, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.* Adică: „Doamne, dacă ne scoți din zidirea făcută după chipul și asemănarea Ta, din oamenii aceștia care pot să fie biserica Ta, nu-ți cerem să ne ducem în alt om, ci dă-ne voie să ne ducem în aceste dobitoace, care, deși sunt ale Tale, sunt murdare, leneșe și lacome, fiind chipul patimilor trupești, la care noi îi învățăm pe oameni”.

Și a ascultat Hristos rugăciunea diavolilor și a zis: *Mergeți! Și îndată ce le-a dat voie, au intrat diavolii în porci și s-a aruncat turma în mare și s-a înecat. Și erau ca la 2000 de porci.*

Oare de ce a ascultat Mântuitorul rugăciunea diavolilor? A ascultat-o fiindcă rânduia prin diavoli o pedeapsă celor ce aveau porci. Pentru că porcul este

un animal greoi, leneș, lacom, mocirlos și murdar, așa cum este un om păcătos, care se tăvăleşte în mocirla fărădelegilor, a lăcomiei, a beției și a curviei. Și de aceea le-a dat voie, pentru a arăta simbolul omului în care locuiesc diavolii, căci ei se odihnesc pururea în oamenii cei lacomi ca porcii, curvari și preacurvari.

Diavolii, temându-se de munca din gheenă, și-au zis: „O fi mai rău în porci și în mare și oriunde ne-am duce decât în om, dar e mai bine decât în gheenă”.

Oare de ce se tem diavolii de gheenă? Am spus puțin mai sus, dar aici vom desluși mai pe larg acest lucru. Ați citit în psalmul 74 cuvântul: *Paharul este în mâna Domnului, cu vin neamestecat, plin de amestecătură*¹. Oare ce să fie aceasta? Paharul mâniei și a iușimii Domnului este, zice, neamestecat și plin de amestecătură.

Iată ce vrea să însemne aceasta, după mărturia Sfântului Andrei al Cezareei, care a dat cea mai înaltă tâlcuire la Apocalipsă, el punând cuvântul acesta în legătură cu muncile cele de după judecată.

Paharul cu vin neamestecat și totodată plin de amestecătură este focul iușimii mâniei Domnului în veacul de acum, când vine asupra noastră, a tuturor popoarelor pământului, amestecat cu milă. Până la sfârșitul lumii vor veni multe răni peste popoarele lumii: robie, războaie, foamete, secetă, boli, holeră, ciumă, tulburări; dar toate acestea vor veni amestecate cu mila lui Dumnezeu.

Până în ziua judecății, focul mâniei lui Dumnezeu vine amestecat pururea cu milă. Ne-a robit

¹ Psaltirea, ediția din 1914.

Dumnezeu, dar ne dezrobește; ne-a îmbolnăvit, dar poate să ne ridice din boală, dacă ne rugăm. Vine peste noi secetă, dar, dacă ne rugăm, o depărtează. Deci, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Precum nopțile urmează zilelor și zilele urmează nopților, așa și în veacul de acum, bucuriile urmează scârbelor și scârbele vin iarăși după bucurii”. După bucurii vin necazurile și după necazuri iarăși bucurii. Nu se judecă Dumnezeu acum deplin cu noi.

Dar când va veni paharul iuțimii mâniei Domnului neamestecat? În ziua judecății. Iată ce spune dumnezeiescul Andrei pentru ziua judecății: „Iuțimea mâniei Domnului va veni peste diavoli și peste toți oamenii care au făcut voia lor, fără de milă și fără de cruțare”. Și totuși zice că va fi *plin de amestecătură*. Ce vrea să zică? Atunci nu va mai fi amestecat paharul mâniei Domnului cu milă.

Dar amestecătura de care vorbește, înseamnă mulțimea și felurimea muncilor. Muncile nu vor fi la fel pentru toți. Nu se va munci curvarul și tâlharul la fel cu cel ce a jurat strâmb, sau cel ce a jurat la fel cu cel ce a hulit. Nu! Muncile vor fi veșnice, dar nu deopotrivă la toți. Vor fi feluri și feluri de munci, după cum fericirile raiului sunt iarăși felurite. Căci zice Hristos: *Să nu se tulbure inima voastră, în casa Tatălui Meu sunt multe lăcașuri. Eu mă duc să vă pregătesc vouă loc.*

După cum în rai sunt multe lăcașuri, așa și în iad sunt multe feluri și neasemănate chipuri de munci, pe care numai Unul Dumnezeu le știe.

Frații mei, de aceea ziceau diavolii: „Nu ne trimite, nu ne munci în gheenă înainte de vreme;

suntem noi muncii destul, am căzut din darul Tău, am fost înger, eram ființe ușoare, luminoase, curate, neprihănite; ne îndulceam de slava Ta în ceruri, pururea vedeam fața Sfintei Treimi, cât era cu putință nouă, înțelegeam teologia adâncă despre Tine. Apoi ne-ai aruncat jos din cer și stăm prin văzduh; ne-am băgat printre dobitoace, prin oameni, stăm în locuri spurcate, stăm în păduri, în pustii, în lacuri. Ne rugăm, lasă-ne aici, că este destulă muncă față de dregătoria, de cinstea noastră cea dintâi! Nu ne trimite înainte de vreme în gheenă!”

Iată cât se tem diavoli de gheenă! Cu atât mai mult ar trebui să ne temem noi și să nu mai facem voia lor. De gheenă se tem diavoli foarte tare, căci este locul pe care-l vor moșteni de la judecată pentru veșnicie și ei și toți care vor face voia lor. Atunci paharul iușimii mâniei Domnului va veni neamestecat cu mila Lui.

Dar să trecem mai departe, la celelalte învățături din Sfânta Evanghelie. Și s-au aruncat diavoli cu turma de porci în mare, iar păstorii ei, văzând aceasta, au fugit cu spaimă în cetatea Gadara. Ați văzut? S-au dus cu spaimă și cu strigăt mare: „Oameni buni, ieșiți să vedeți! A venit un prooroc, a vindecat doi îndrăciți de care nu se putea apropia nimeni. A scos diavoli din ei și i-a trimis în porci! Dar iată ce au pățit porcii noștri; s-au înecat toți în Marea Galileii”.

S-au înecat în lacul Ghenizaret 2000 de porci. Spaimă mare, căci era averea acelei cetăți. Dar dreptatea lui Dumnezeu a îngăduit paguba pe care au suferit-o stăpânii porcilor și fiindcă în cetatea gherghesenilor locuiau alături de păgâni și evrei, care,

deși nu aveau aceeași credință cu păgânii cu care trăiau împreună, nu numai că hrăneau porcii pentru negoțul lor, dar și mâncau din cărnurile lor, călcând prin aceasta legea lui Moise. Și ce spune dumnezeiasca Evanghelie? *Au ieșit toți locuitorii cetății*, cu mic cu mare, de la bătrân și până la copil, *căci îi cuprinsese spaima*. Toți se întrebau: „Cum a venit un vânt, a luat porcii și i-a dus în mare și am rămas fără ei? Ce putere are acest prooroc, care a scos diavoli cu cuvântul și a aruncat porcii în mare?”

Dar frica lor a fost o frică binecuvântată? Fraților, *frica Domnului cea curată*, zice psalmistul, *rămâne în veacul veacului*. Dar este și o frică rea, o frică pătimasă. Căci zice proorocul: *Acolo s-au temut de frică, unde nu era frică*. Aceasta este o frică rea, care întunecă mintea, pe aceasta o aveau gadarenii. Dacă era cealaltă frică, frica curată a Domnului, ei, când ar fi văzut minunea aceasta, ar fi căzut cu toții la picioarele lui Hristos și ar fi spus: „Iartă-ne, Doamne! Mântuiește-ne, Doamne! Credem în Tine!” Dar ce-au făcut gadarenii? I-au spus lui Hristos: *Du-Te din locurile noastre, du-Te de aici!* căci i-a cuprins frica. Aceasta este răsplata, mulțumirea gadarenilor, că le-a vindecat îndrăciții și le-a arătat puterea Sa în minunea săvârșită acolo. Aceasta este o frică rea, adusă de diavoli.

Heruvimii și serafimii se cutremură în fața Domnului, dar cu frica cea curată. *Frică* – zice Isaia proorocul – *au serafimii dimprejurul tronului, din care fiecare are șase aripi și cu două își acoperă fețele, cu două picioarele și cu două zboară și umplu văzduhul, strigând cu glas mare: Sfânt, Sfânt, Sfânt*